

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
YVESE BOTA
přednesené dne 26. března 2015¹

Věc C-511/13 P

**Philips Lighting Poland SA,
Philips Lighting BV
proti**

Radě Evropské unie

„Kasační opravný prostředek — Dumping — Dovoz elektronických integrovaných kompaktních fluorescenčních výbojek (CFL-i) pocházejících z Číny, Vietnamu, Pákistánu a Filipín — Nařízení (ES) č. 1205/2007 — Újma výrobnímu odvětví Společenství — Vymezení výrobního odvětví Společenství — Pojem „podstatná část“ celkové výroby ve Společenství“

1. Svým kasačním opravným prostředkem se společnosti Philips Lighting Poland SA² a Philips Lighting BV³ domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie Philips Lighting Poland a Philips Lighting v. Rada⁴, kterým Tribunál zamítl jejich žalobu znějící na zrušení nařízení Rady (ES) č. 1205/2007 ze dne 15. října 2007, kterým se na základě přezkumu před pozbytím platnosti podle čl. 11 odst. 2 nařízení (ES) č. 384/96 ukládá antidumpingové clo z dovozu elektronických integrovaných kompaktních fluorescenčních výbojek (CFL-i) pocházejících z Čínské lidové republiky a rozšiřuje se na dovoz téhož výrobku z Vietnamské socialistické republiky, Pákistánské islámské republiky a Filipínské republiky⁵, v rozsahu, v němž se nařízení č. 1205/2007 vztahuje na navrhovatelky.

2. Projednávaná věc dává Soudnímu dvoru možnost zaujmout stanovisko k několika citlivým právním otázkám, které mají značný význam. Soudní dvůr má v jejím rámci rozhodnout o:

- možnosti soudu Evropské unie zamítnout žalobu na neplatnost, aniž předem rozhodne o námitce nesplnění nepominutelné podmínky řízení z důvodu nedostatku aktivní legitimace;
- použití článku 263 SFEU *ratione temporis*;
- aktivní legitimaci výrobce ve Společenství podat žalobu na neplatnost antidumpingového nařízení;
- možnosti unijních orgánů pokračovat v antidumpingovém řízení, pokud v důsledku snížení stupně podpory podnětu tento podnět již nesplňuje podmínky reprezentativnosti požadované právní úpravou, a
- definici pojmu „podstatná část“ výrobního odvětví Společenství pro účely zjištění újmy.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Dále jen „Philips Poland“.

3 — Dále společně jen „Philips Lighting“.

4 — T-469/07, EU:T:2013:370, dále jen „napadený rozsudek“.

5 — Úř. věst. L 272, s. 1, dále jen „sporné nařízení“.

3. V tomto stanovisku Soudnímu dvoru navrhu, aby kasační opravný prostředek zamítl.
4. Nejprve vyzvu Soudní dvůr k tomu, aby i bez návrhu přezkoumal, do jaké míry jsou navrhovatelky aktivně legitimovány k podání návrhu na zrušení sporného nařízení.
5. V této souvislosti nejprve Soudnímu dvoru navrhu, aby tento přezkum provedl z hlediska článku 263 SFEU, o němž budu tvrdit, že je použitelný *ratione temporis*, ačkoliv projednávaná žaloba byla podána před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, a poté uvedu, proč mám za to, že Philips Lighting je sporným nařízením bezprostředně a osobně dotčena, z čehož vyvodím, že je aktivně legitimována podat žalobu na neplatnost.
6. Následně uvedu, proč se podle mého názoru Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že unijní orgány mohly pokračovat v přezkumném řízení, třebaže stupeň podpory klesl v průběhu šetření pod minimální práh reprezentativnosti požadovaný právní úpravou.
7. Nakonec uvedu, že i když se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že výraz „podstatná část celkové výroby ve Společenství“ uvedený v čl. 4 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 384/96 ze dne 22. prosince 1995 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství⁶, jak bylo naposledy změněno nařízením Rady (ES) č. 2117/2005 ze dne 21. prosince 2005⁷, je třeba chápat tak, že odkazuje na minimální práh ve výši 25 % této výroby, uvedený v čl. 5 odst. 4 základního nařízení, nedopustil se nesprávného právního posouzení, když vyloučil uplatnění minimálního prahu 50 % celkové výroby obdobného výrobku, rovněž zmíněného v tomto ustanovení, jelikož oba tyto minimální prahy, stanovené výlučně k posouzení reprezentativnosti podnětu, nesouvisí s vymezením výrobního odvětví Společenství pro účely zjištění újmy. Vzhledem k tomu, že navrhovatelky vytýkají Tribunálu pouze to, že neuplatnil oba tyto minimální prahy kumulativně, a nevytýkají mu, že se dopustil zjevně nesprávného posouzení tím, že rozhodl, že podstatnou část celkové výroby ve Společenství může tvořit jediný výrobce ve Společenství představující přibližně 48 % této výroby, navrhu Soudnímu dvoru, aby rozhodl, že důvody kasačního opravného prostředku jsou neopodstatněné, a kasační opravný prostředek zamítl.

I – Právní rámec

A – Základní nařízení

8. Ustanovení, kterými se řídí uplatnění antidumpingových opatření ze strany Unie, platná v době rozhodné z hlediska skutečností původního sporu, byla obsažena v základním nařízení.
9. Článek 3 základního nařízení, nadepsaný „Zjišťování újmy“, v odstavci 1 stanovil, že pojmem „újma“ se rozumí „podstatná újma výrobnímu odvětví Společenství, její hrozba nebo závažné zpoždění při zavádění některého výrobního odvětví Společenství“.
10. Článek 4 základního nařízení, nadepsaný „vymezení výrobního odvětví Společenství“, v odstavci 1 stanovil, že pojmem „výrobní odvětví Společenství“ se rozumí „výrobci obdobných výrobků ve Společenství jako celek nebo ti z nich, jejichž společný výstup představuje podstatnou část celkové výroby těchto výrobků ve Společenství podle čl. 5 odst. 4“.

6 — Úř. věst. 1996, L 56, s. 1.

7 — Úř. věst. L 340, s. 17, dále jen „základní nařízení“

11. Článek 5 základního nařízení, který upravoval zahájení počátečního šetření za účelem zjištění existence, stupně a účinku dumpingu uváděného v podnětu, stanovil:

„1. S výhradou odstavce 6 se šetření ke zjištění existence, stupně a účinku údajného dumpingu zahajuje na základě písemného podnětu podaného fyzickou nebo právnickou osobou nebo sdružením bez právní subjektivity, která jedná jménem výrobního odvětví Společenství.

[...]

4. Šetření podle odstavce 1 se zahájí pouze v případě, že je po posouzení, do jaké míry podnět podporují nebo odmítají výrobci obdobného výrobku ve Společenství, zjištěno, že podnět byl podán výrobním odvětvím Společenství nebo jeho jménem. Podnět je považován za podaný výrobním odvětvím Společenství nebo jeho jménem, jestliže je podporován výrobcí ve Společenství, jejichž souhrnná výroba tvoří více než 50 % celkové výroby obdobného výrobku té části výrobců, kteří podnět výslovně podpořili nebo odmítli. Šetření se však nezahájí, jestliže výrobci ve Společenství, kteří podnět výslovně podpořili, představují méně než 25 % celkové výroby obdobného výrobku výrobním odvětvím Společenství.

[...]“

12. Článek 9 základního nařízení, který se týkal zastavení řízení bez přijetí opatření nebo uložení konečného cla, uváděl:

„1. Pokud je podnět stažen, může být řízení zastaveno s výjimkou případu, kdy to není v zájmu Společenství.

[...]

4. Pokud z konečného zjištění skutkového stavu vyplývá, že existuje dumping a jím způsobená újma a v zájmu Společenství podle článku 21 je nutné zasáhnout, uloží Rada na návrh Komise předložený po konzultaci s poradním výborem konečné antidumpingové clo. [...]

[...]“

13. Článek 11 základního nařízení stanoví:

„[...]

2. Konečné antidumpingové opatření pozbývá platnosti pět let poté, co bylo uloženo, nebo pět let od ukončení posledního přezkumu, který se týkal [dumpingu] i újmy, pokud při přezkumu nebylo zjištěno, že [dumping] a újma pravděpodobně přetrvávají nebo se obnoví, pokud opatření pozbude platnosti. Přezkum opatření před pozbytím platnosti zahájí Komise z vlastního podnětu nebo na žádost podanou výrobcí ve Společenství nebo jejich jménem a opatření zůstávají v platnosti až do dosažení výsledku přezkumu.

[...]

5. Na přezkumy prováděné podle odstavců 2, 3 a 4 se použijí odpovídající ustanovení tohoto nařízení o postupech a provádění šetření, s výjimkou ustanovení o lhůtách [...]

[...]“

B – Nařízení týkající se elektronických integrovaných kompaktních fluorescenčních výbojek

14. Po provedení šetření, které bylo zahájeno na základě podnětu European Lighting Companies Federation, podaného dne 4. dubna 2000, přijala Unie nařízení Rady (ES) č. 1470/2001 ze dne 16. července 2001 o uložení konečného antidumpingového cla z dovozu elektronických integrovaných kompaktních fluorescenčních výbojek (CFL-i) pocházejících z Čínské lidové republiky a o konečném výběru uloženého prozatímního cla⁸.

15. Poté, co bylo zahájeno šetření v souvislosti s případným obcházením tohoto cla, přijala Unie nařízení (ES) č. 866/2005, kterým se rozšiřují konečná antidumpingová opatření uložená nařízením (ES) č. 1470/2001 na dovozy elektronických integrovaných kompaktních fluorescenčních výbojek (CFL-i) pocházejících z Čínské lidové republiky na dovozy téhož výrobku zasílané z Vietnamské socialistické republiky, Pákistánské islámské republiky a Filipínské republiky⁹.

16. Nařízení č. 1470/2001 a č. 866/2005 byla následně změněna nařízením Rady (ES) č. 1322/2006 ze dne 1. září 2006¹⁰.

II – Skutkový rámec

17. V návaznosti na zveřejnění oznámení o ukončení platnosti opatření stanovených nařízením č. 1470/2001 podala Community Federation of Lighting Industry of Compact Fluorescent Lamps Integrated jménem společnosti Osram GmbH¹¹ ke Komisi žádost o přezkum.

18. Dne 12. června 2006 zaslala Komise čtyřem výrobcům elektronických integrovaných kompaktních fluorescenčních výbojek¹² ve Společenství, a sice společností GE Hungary Ipari és Kereskedelmi Zrt¹³, Osram, Philips Lighting a SLI Sylvania Lighting International¹⁴, dotazník. Společnosti Osram a GE Hungary se vyslovily pro zahájení přezkumného řízení, společnost Philips Lighting oznámila svůj nesouhlas s takovým řízením a společnost Sylvania na dotazník neodpověděla.

19. Komise, která měla za to, že existují dostatečné důvody pro zahájení přezkumného řízení, zahájila šetření vztahující se k období od 1. července 2005 do 30. června 2006.

20. Dne 26. listopadu 2006 společnost GE Hungary Komisi oznámila, že již nadále není pro zachování dotčených antidumpingových opatření, a dne 19. prosince 2006 společnost Sylvania Komisi oznámila, že má za to, že zachování dotčených antidumpingových opatření není v zájmu Společenství.

21. Dne 10. července 2007 rozeslala Komise informační dopis, v němž uvedla svůj úmysl navrhnout skončení přezkumu. Komise v tomto dopise zejména vysvětlila, že i když při zahájení přezkumu byla žádost podporována podstatnou částí výroby ve Společenství, souhrnná výroba výrobců, kteří se staví proti žádosti, představuje nyní o něco více než 50 % celkové výroby ve Společenství. Dospěla tedy k závěru, že antidumpingová opatření je třeba zrušit a řízení zastavit.

22. Dne 24. a 25. července 2007 předložily Philips Poland a Community Federation of Lighting Industry of Compact Fluorescent Lamps Integrated vyjádření k uvedenému dopisu.

8 — Úř. věst. L 195, s. 8. Nařízení ve znění nařízení Rady (ES) č. 1322/2006 ze dne 1. září 2006 (Úř. věst. L 244, s. 1).

9 — Úř. věst. L 145, s. 1.

10 — Úř. věst. L 244, s. 1.

11 — Dále jen „Osram“.

12 — Dále jen „CFL-i“.

13 — Dále jen „GE Hungary“.

14 — Dále jen „Sylvania“.

23. Novým informačním dopisem ze dne 31. srpna 2007 Komise zúčastněné strany informovala, že nakonec dospěla k závěru, že v zájmu Unie je třeba prodloužit dobu uplatňování dotčených antidumpingových opatření o jeden rok.

24. Dne 15. října 2007 přijala Rada Evropské unie sporné nařízení.

III – Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

25. Žalobou došlou kanceláři Tribunálu dne 21. prosince 2007 se navrhovatelky domáhaly zrušení sporného nařízení.

26. Na podporu své žaloby uvedly tři žalobní důvody, z nichž první dva vycházely z porušení čl. 3 odst. 1, čl. 9 odst. 1 a 4, jakož i čl. 11 odst. 2 základního nařízení.

27. Společnost Philips Lighting zejména tvrdila, že unijní orgány nemohou pokračovat v antidumpingovém řízení v případě snížení úrovně podpory podnětu a že Rada nemůže vycházet pouze z údajů společnosti Osram při posouzení újmy výrobnímu odvětví Společenství, jelikož o výrobě této společnosti, která představuje jen přibližně 48 % celkové výroby ve Společenství, nelze mít za to, že představuje její „podstatnou část“.

28. Vzhledem k tomu, že Rada vyjádřila pochybnosti o přípustnosti žaloby, přičemž zpochybnila aktivní legitimaci navrhovatelek, měl Tribunál za to, že v zájmu hospodárnosti řízení bude nejdříve zkoumat žalobní důvody, aniž předem rozhodne o přípustnosti žaloby, jelikož ta je v každém případě neopodstatněná.

29. Tribunál zamítl první dva žalobní důvody na základě úvah rozdělených do dvou částí.

30. Zprvce Tribunál zkoumal otázku, zda unijní orgány mohou pokračovat v přezkumném řízení navzdory tomu, že úroveň podpory podnětu klesla pod prahovou hodnotu 50 % uvedenou v čl. 5 odst. 4 základního nařízení.

31. Nejprve v bodech 75 až 78 napadeného rozsudku připomněl, že zatímco žádost o zahájení přezkumného řízení původně podporovaly společnosti Osram a GE Hungary, které společně představovaly více než 50 % celkové výroby CFL-i ve Společenství, přičemž společnost Philips Poland vyjádřila nesouhlas a společnost Sylvania se nevyjádřila, situace se o několik měsíců později změnila, když v průběhu šetření společnosti GE Hungary a Sylvania oznámily Komisi, že již nadále se zachováním dotčených antidumpingových opatření nesouhlasí, což mělo za následek, že i když podpora žádosti o přezkum byla nadále značně nad prahovou hodnotou 25 % uvedenou v čl. 5 odst. 4 základního nařízení, klesla mírně pod prahovou hodnotu 50 % uvedenou v tomtéž ustanovení, jelikož jediný výrobce ze Společenství, který nadále podporoval tuto žádost, a sice společnost Osram, představoval 48 % celkové výroby ve Společenství, neboť ostatní tři výrobci, kteří se stavěli proti žádosti, představovali společně zbývajících 52 %.

32. Poté Tribunál v bodě 84 napadeného rozsudku uvedl, že již judikoval, že čl. 5 odst. 4 základního nařízení neobsahuje žádnou povinnost Komise ukončit probíhající antidumpingové řízení, jestliže úroveň podpory podnětu klesne pod minimální práh 25 % výroby ve Společenství, jelikož „[t]oto ustanovení se [...] týká pouze nezbytného stupně podpory podnětu pro to, aby Komise mohla zahájit řízení“. Upřesnil, že na základě čl. 9 odst. 1 základního nařízení byl vydán rozsudek Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP v. Rada (T-249/06, EU:T:2009:62), i když ten byl vydán ve věci, kdy podnět nebyl stažen, ale stupeň jeho podpory se v průběhu řízení snížil. Podle Tribunálu je „[t]oto řešení [...] zcela logické, neboť jestliže podle uvedeného ustanovení nemá Komise povinnost zastavit řízení v případě stažení podnětu, musí tomu tak *a fortiori* být i v případě pouhého snížení stupně podpory podnětu“.

33. Tribunál v bodě 86 napadeného rozsudku konstatoval, že čl. 5 odst. 4 a čl. 9 odst. 1 základního nařízení jsou na základě čl. 11 odst. 5 tohoto nařízení použitelné na přezkumná řízení, a dovedl z toho, že unijní orgány byly oprávněny pokračovat v přezkumném řízení navzdory tomu, že bylo možné, že již nebylo dosaženo prahové hodnoty 50 % uvedené v čl. 5 odst. 4 uvedeného nařízení.

34. Nakonec Tribunál v bodě 88 napadeného rozsudku konstatoval, že Rada si svým výkladem čl. 9 odst. 1 základního nařízení nepřisvojila žádnou novou pravomoc, jelikož „rozhodla, že dotčená antidumpingová opatření zůstanou zachována po dobu dalšího roku, až poté, co zjistila – jak jí příslušelo – že stále existuje dumping, že pozbytí platnosti těchto opatření by mohlo mít za následek pokračování tohoto dumpingu a přetrvávání újmy a že takové zachování je v zájmu Společenství“. Tribunál dodal, že tento výklad nepopírá ani opodstatněnost požadavku, podle něhož musí být k tomu, aby mohlo být uloženo antidumpingové clo, prokázána existence újmy způsobené „výrobnímu odvětví Společenství“, jelikož Rada správně vymezila výrobní odvětví Společenství pro účely zjišťování újmy.

35. Tribunál tedy dospěl k závěru, že v tomto případě nelze konstatovat žádné porušení čl. 9 odst. 1 základního nařízení.

36. Na druhém místě Tribunál zkoumal otázku vymezení výrobního odvětví Společenství pro účely zjišťování újmy.

37. V bodě 91 napadeného rozsudku Tribunál nejprve připomněl, že podle čl. 11 odst. 2 základního nařízení může být antidumpingové opatření zachováno po dobu delší pěti let uvedenou v tomto ustanovení pouze tehdy, pokud by dumping a újma pravděpodobně přetrvaly nebo se obnovily, jestliže by toto opatření pozbylo platnosti, přičemž pojmem „újma“ se podle čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení rozumí podstatná újma výrobnímu odvětví Společenství, její hrozba nebo závažné zpoždění při zavádění některého výrobního odvětví Společenství.

38. Poté v bodě 92 napadeného rozsudku uvedl, že čl. 4 odst. 1 základního nařízení definuje výrobní odvětví Společenství jako „výrobce] obdobných výrobků ve Společenství jako celek“ nebo jako „[ty] z nich, jejichž společný výstup představuje podstatnou část celkové výroby těchto [obdobných] výrobků ve Společenství ve smyslu čl. 5 odst. 4 [tohoto nařízení]“, a že unijní orgány mají při volbě mezi oběma možnostmi širokou posuzovací pravomoc.

39. Tribunál dále pokračoval v bodě 93 napadeného rozsudku vysvětlením, proč má za to, že výrobní odvětví Společenství použité pro účely zjištění újmy nemusí být nutně tvořeno stejnými výrobci ve Společenství, kteří tvořili výrobní odvětví Společenství, jež bylo zohledněno pro prokázání toho, zda původní podnět nebo žádost o přezkum mají dostatečnou podporu podle čl. 5 odst. 4 základního nařízení. Podle Tribunálu „[v]e druhém případě [...] může výrobní odvětví Společenství podle tohoto ustanovení zahrnovat pouze výrobce ve Společenství, kteří podporují podnět nebo žádost, kdežto v prvním případě může zahrnovat všechny výrobce ve Společenství, nezávisle na tom, zda podnět nebo žádost podporují, či nikoliv. Kromě toho je třeba mít na zřeteli, že definování výrobního odvětví Společenství pro účely zjišťování újmy je úkolem, který provádějí [unijní] orgány po zahájení řízení“.

40. V bodě 94 napadeného rozsudku Tribunál konstatoval, že v případech, na které se výslovně nebo implicitně vztahuje čl. 9 odst. 1 základního nařízení, je již z podstaty věci předpokládáno, že již není dosaženo prahové hodnoty 50 % stanovené v čl. 5 odst. 4 tohoto nařízení, z čehož vyvodil, že „odkaz na čl. 5 odst. 4 [základního] nařízení uvedený v [čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení] vztahující se k pojmu ‚podstatn[á] část celkové výroby [...] ve Společenství [může být] vykládán pouze v tom smyslu, že se jedná o odkaz na minimální prahovou hodnotu 25 %, a nikoliv na prahovou hodnotu 50 %“. Podle Tribunálu je „[t]akové řešení [...] jediným možným řešením tím spíše, že cílem požadavku, podle něhož musí výrobní odvětví Společenství představovat podstatnou část celkové výroby ve Společenství,

je zajistit, aby souhrnná výroba výrobců zahrnutých do tohoto výrobního odvětví byla dostatečně reprezentativní. Tato skutečnost přitom závisí spíše na části výroby těchto výrobců v celkové výrobě Společenství než na postoji, který zastávají výrobci, jež nejsou zahrnuti do výrobního odvětví Společenství podle čl. 5 odst. 4 základního nařízení, vůči podnětu nebo žádosti o přezkum“.

41. Tribunál konečně v bodě 95 napadeného rozsudku uvedl, že od unijních orgánů nelze požadovat, aby v případě uvedeném v bodě 94 zmíněného rozsudku definovaly výrobní odvětví Společenství výlučně na základě první možnosti uvedené v čl. 4 odst. 1 základního nařízení, když při výběru mezi oběma možnostmi mají širokou posuzovací pravomoc.

42. Na základě výše uvedeného dospěl Tribunál v bodě 96 napadeného rozsudku k závěru, že Rada se nedopustila nesprávného právního posouzení, když se rozhodla zahrnout do vymezení výrobního odvětví Společenství pro účely zjišťování újmy pouze společnost Osram.

IV – Ke kasačnímu opravnému prostředku

43. Navrhovatelky uplatňují na podporu svého kasačního opravného prostředku dva důvody.

44. V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku mají za to, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že na základě výkladu *a fortiori* článku 9 odst. 1 základního nařízení, který je v rozporu jak se zněním, tak s režimem tohoto ustanovení, konstatoval, že Komise může pokračovat v řízení nejen v případě zpětvzetí podnětu, ale i v případě pouhého snížení úrovně podpory tohoto podnětu.

45. V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že při zjišťování újmy způsobené výrobnímu odvětví Společenství měl za to, že pojem „podstatná část celkové výroby ve Společenství“ ve smyslu čl. 5 odst. 4 základního nařízení je třeba chápat tak, že odkazuje na minimální prahovou hodnotu 25 % této výroby, bez zohlednění prahové hodnoty 50 %, rovněž stanovené v tomto ustanovení.

A – K aktivní legitimaci navrhovatelek

1. Argumenty účastnic řízení

46. Rada, společnost Osram a Komise namítají nepřípustnost žaloby na neplatnost z důvodu, že navrhovatelky nejsou sporným nařízením osobně dotčeny.

47. Na podporu této námítky nepřípustnosti Rada, která již před Tribunálem vyjádřila pochybnosti o aktivní legitimaci navrhovatelek, aniž přitom formálně vznesla námítku, uvádí, že navrhovatelky se nemohou dovolávat rozsudku *Timex v. Rada a Komise*¹⁵, jelikož nepodpořily žádost o přezkum platných antidumpingových opatření, a nemohou se dovolávat ani judikatury vycházející z rozsudku *Nachi Europe*¹⁶, jelikož jejich prodejní ceny nebyly použity pro výpočet dumpingového rozpětí. Rada má za to, že společnost *Philips Lighting* se nemůže dovolávat ani judikatury vycházející z rozsudku *Extramet Industrie v. Rada*¹⁷, jelikož není v dostatečně specifické situaci, která ji vymezuje vzhledem ke všem ostatním subjektům z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ni zvláštní.

¹⁵ — 264/82, EU:C:1985:119.

¹⁶ — C-239/99, EU:C:2001:101.

¹⁷ — C-358/89, EU:C:1991:214.

48. Společnost Philips Lighting, která připomíná, že Tribunál se z důvodů hospodárnosti řízení rozhodl přezkoumat přímo opodstatněnost žaloby, aniž předtím rozhodl o přípustnosti, má za to, že podle článků 173 a 174 jednacího řádu Soudního dvora může kasační odpověď Rady obsahovat pouze argumenty týkající se vyhovění kasačnímu opravnému prostředku nebo jeho zamítnutí, takže body této kasační odpovědi týkající se přípustnosti žaloby musí být z přezkumu Soudního dvora vyloučeny. Pro úplnost uvádí, že je sporným nařízením bezprostředně a osobně dotčena, jelikož je jak hlavním dovozcem CFL-i do Unie, tak i významným výrobcem těchto výrobků ve Společenství. Dodává, že toto nařízení uznává nepříznivý dopad antidumpingového cla na její činnost.

2. Mé posouzení

49. Navrhuji vrátit se nejprve k soudnímu přezkumu, který Soudní dvůr jakožto odvolací soud může vykonávat v případě otázky přípustnosti žaloby na neplatnost, a poté konkrétně přezkoumat otázku aktivní legitimace navrhovatelek, přičemž se budu věnovat nejprve určení ustanovení použitelného *ratione temporis* a poté otázce, zda navrhovatelky splňovaly podmínky vyžadované k tomu, aby mohly podat žalobu na neplatnost.

a) Přezkum přípustnosti žaloby na neplatnost ze strany Soudního dvora

50. Napadený rozsudek se vyznačuje tou zvláštností, že obrátil pořadí obvyklého přezkumu otázek, který vyžaduje začít před zkoumáním opodstatněnosti žaloby nejprve její přípustností. I přes pochybnosti, které vyjádřila Komise ohledně aktivní legitimace navrhovatelek, dal Tribunál „v zájmu hospodárnosti řízení“¹⁸ přednost zamítnutí žaloby na neplatnost z meritorního hlediska, aniž rozhodl o její přípustnosti.

51. Tato obvyklá praxe Tribunálu¹⁹ zapadá do směru judikatury Soudního dvora, vycházejícího zejména z rozsudků Rada v. Boehringer²⁰ a Francie v. Komise²¹, na které odkazuje napadený rozsudek, a zopakovaného v rozsudku Cofradía de pescadores „San Pedro“ de Bermeo a další v. Rada²².

52. Zastavme se na okamžik u řešení použitých v těchto rozhodnutích.

53. V rozsudku Rada v. Boehringer (C-23/00 P, EU:C:2002:118) Soudní dvůr, projednávající kasační opravný prostředek podaný Radou proti rozsudku Tribunálu, který nezkoumal námitku nepřípustnosti, již vznesla proti žalobě na neplatnost směrnice²³, před tím, než odmítl kasační opravný prostředek jako nepřípustný z důvodu, že nesměruje proti žádnému rozhodnutí, konstatoval, že „je na Tribunálu, aby posoudil, jak také učinil, zda řádný výkon spravedlnosti odůvodňuje za okolností projednávaného případu zamítnutí žaloby v této věci z meritorního hlediska, aniž bylo rozhodnuto o námitce nepřípustnosti vznesené Radou“²⁴.

18 — Bod 62 napadeného rozsudku.

19 — Viz zejména rozsudek Mebrom v. Komise (T-216/05, EU:T:2007:148); usnesení Charron Inox a Almet v. Komise a Rada (T-445/11 a T-88/12, EU:T:2013:4); rozsudky Marchiani v. Parlament (T-479/13, EU:T:2014:866) a Club Hotel Loutraki a další v. Komise (T-58/13, EU:T:2015:1), jakož i usnesení Istituto di vigilanza dell'urbe v. Komise (T-579/13, EU:T:2015:27).

20 — C-23/00 P, EU:C:2002:118.

21 — C-233/02, EU:C:2004:173.

22 — C-6/06 P, EU:C:2007:702.

23 — Jak vyplývá z bodu 37 rozsudku Rada v. Boehringer (C-23/00 P, EU:C:2002:118), a z bodu 28 stanoviska generálního advokáta Ruiz-Jaraba Colomera ve věci Rada v. Boehringer (C-23/00 P, EU:C:2001:511), uplatněný důvod nepřípustnosti souvisel s nedostatkem aktivní legitimace žalobců na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce ES.

24 — Bod 52 uvedeného rozsudku.

54. V rozsudku *Francie v. Komise* (C-233/02, EU:C:2004:173) měl Soudní dvůr, projednávající žalobu na neplatnost rozhodnutí o uzavření dohody o hlavních zásadách, za to, že není namístě rozhodovat o námitkách nepřijatelnosti souvisejících s konstatováním neexistence napadnutelného aktu, neboť návrhová žádání Francouzské republiky musejí být každopádně z meritorního hlediska zamítnuta.

55. Konečně, v rozsudku *Cofradía de pescadores „San Pedro“ de Bermeo a další v. Rada* (C-6/06 P, EU:C:2007:702) Soudní dvůr, s převzetím formulace z rozsudku *Rada v. Boehringer* (C-23/00 P, EU:C:2002:118), zamítl vedlejší kasační opravný prostředek Rady znějící na částečné zrušení rozsudku Tribunálu, kterým byla zamítnuta žaloba na určení mimosmluvní odpovědnosti, aniž byla zkoumána námitka nepřijatelnosti vznesená tímto orgánem²⁵.

56. V zájmu soudržnosti judikatury považují za nezbytné konfrontovat tato řešení se zásadou vyhlášenou Soudním dvorem, podle níž nepřijatelnost žaloby na neplatnost vyplývající z nedostatku aktivní legitimace žalobce představuje nepominutelný důvod, který unijní soud může, a dokonce musí uplatnit i bez návrhu²⁶. Podle formulace v rozsudku *Stadtwerke Schwäbisch Hall a další v. Komise*²⁷ se „Soudní dvůr, kterému byl podán kasační opravný prostředek na základě článku 56 jeho statutu, musí vyjádřit, dle potřeby i bez návrhu, k důvodu veřejného pořádku vycházejícímu z porušení podmínky uložené čl. 230 čtvrtým pododstavcem ES, podle něhož žalobce může požadovat zrušení rozhodnutí, které mu není určeno, pouze pokud se ho bezprostředně a osobně dotýká“²⁸. V jiných rozhodnutích nadto Soudní dvůr výslovně označil důvod vycházející z nepřijatelnosti žaloby podané fyzickou či právnickou osobou proti rozhodnutí, jež jí není určeno, za „nepominutelnou podmínku řízení“, kterou mohou unijní soudy kdykoliv i bez návrhu přezkoumat²⁹. Nepominutelné podmínky řízení přitom nejsou důvody jako ostatní, které lze klást na roveň meritorním důvodům. Jak vyplývá z článku 150 jednacího řádu i judikatury Soudního dvora, platí pro ně naopak zvláštní procesní režim, který se vyznačuje zejména tím, že mohou být kdykoliv v řízení i bez návrhu přezkoumány.

57. Tyto dvě souběžné řady judikatury neukazují na úplnou soudržnost dobře vybudovaného soudního systému. Jak totiž odůvodnit, že unijní soud si stanoví povinnost uplatnit i bez návrhu, a to i v rámci řízení o kasačním opravném prostředku, námitku nepřijatelnosti vycházející z nedostatku aktivní legitimace k podání žaloby na neplatnost, a současně připouští, že nemusí o takové námitce nepřijatelnosti rozhodnout, pokud ji před ním vznesl účastník řízení? Je povinnost automaticky ověřit aktivní legitimaci, která přísluší zejména soudu rozhodujícímu o kasačním opravném prostředku, slučitelná s možností toto ověření neprovést, pokud lze žalobu zamítnout z meritorního hlediska?

58. K judikatuře, která dovoluje unijnímu soudu vyhnout se posouzení námitky nepřijatelnosti vycházející z nedostatku aktivní legitimace, pokud se jeví, že žalobu lze zamítnout z meritorního hlediska, mám v zásadě tři výtky.

25 — Bod 21 rozsudku *Cofradía de pescadores „San Pedro“ de Bermeo a další v. Rada* (C-6/06 P, EU:C:2007:702).

26 — Viz rozsudek *Itálie v. Komise* (C-298/00 P, EU:C:2004:240, bod 35), jakož i usnesení *Cheminova a další v. Komise* [C-60/08 P(R), EU:C:2009:181, bod 31].

27 — C-176/06 P, EU:C:2007:730.

28 — Bod 18. V tomto smyslu viz rovněž usnesení *Complejo Agrícola v. Komise* (C-415/08 P, EU:C:2009:574, bod 22) a *Calebus v. Komise* (C-421/08 P, EU:C:2009:575, bod 22). Podle těchto dvou usnesení plyne zásada, že přezkum aktivní legitimace představuje pro Soudní dvůr jako odvolací soud „povinnost“, z další zásady, podle níž podmínka stanovená čl. 230 čtvrtým pododstavcem ES představuje nepominutelnou podmínku řízení, kterou „mohou“ unijní soudy kdykoli i bez návrhu přezkoumat (viz bod 21 obou uvedených rozhodnutí). Vedle toho, že tato zásada je nesprávně připsána bodu 18 rozsudku *Stadtwerke Schwäbisch Hall a další v. Komise* (C-176/06 P, EU:C:2007:730), který ji nezmiňuje, vyplývá z porovnání bodů 21 a 22 určitá nejistota ohledně toho, zda uplatnění nepominutelného důvodu vyplývajícího z nedostatku aktivní legitimace představuje pro unijní soud povinnost, či pouhou možnost.

29 — Viz rozsudek *Stichting Woonlinie a další v. Komise* (C-133/12 P, EU:C:2014:105, bod 32 a citovaná judikatura).

59. Zprvce toto řešení podle mne není slučitelné s uznáním nepominutelné povahy námitky nepřipustnosti vycházející z nedostatku aktivní legitimace. Má-li námitka nepřipustnosti nepominutelnou povahu, unijní soud, i když „může“ rozhodnout kdykoliv, a nikoliv nevyhnutelně *in limine litis*, o ní nicméně „musí“ ve svém rozhodnutí rozhodnout. Jinak řečeno, možnost, kterou má, se týká výlučně volby okamžiku, kdy svou povinnost ověřit i bez návrhu připustnost žaloby zamýšlí splnit.

60. Zadruhé se domnívám, že tato judikatura není v souladu s povahou a právním režimem této námitky nepřipustnosti. Jestliže nejsou podmínky připustnosti žaloby na neplatnost podané fyzickou nebo právníckou osobou splněny, Soudní dvůr s ohledem na stanovené meze pravomocí, které má při rozhodování o takových žalobách, již nemůže zkoumat meritorní důvody, které tuto žalobu podporují. V souladu s terminologií použitou jak v čl. 203 druhém a třetím pododstavci ES, tak v čl. 263 druhém a třetím pododstavci SFEU již nemá „pravomoc“ o ní rozhodovat. Nepřipustnost žaloby na neplatnost kvůli nedostatku aktivní legitimace žalobce tedy představuje překážku pokračování v přezkumu opodstatněnosti této žaloby.

61. Zatřetí pochybuji o tom, že je zcela v souladu s řádným výkonem spravedlnosti a správnou politikou tvorby soudních rozhodnutí odkládat na později odpověď na zásadní otázky, které mohou vyvstat v dalších sporech. Tato praxe, projev pragmatismu, který se stěžejně slučuje se striktním uplatňováním právní normy, je podle mého názoru o to pochybnější, že není omezena na případy, kdy žaloba zjevně postrádá základ, zatímco její připustnost není stejně zjevná. Je naopak uplatňována všeobecně a neomezeně, včetně případů, kdy posouzení opodstatněnosti žaloby vzbuzuje závažné obtíže.

62. Projednávaný kasační opravný prostředek nabízí příležitost potvrdit, či naopak opustit tuto judikaturu, jejíž přezkoumání není bezúčelné, jelikož rozsudky Soudního dvora, které se k této otázce vyjádřily, jsou starší než rozsudky, které ukládají unijnímu soudu povinnost vyjádřit se, dle potřeby i bez návrhu, k námitce nepřipustnosti žaloby podané fyzickou nebo právníckou osobou proti rozhodnutí, jež jí není určeno, a označují ji za „nepominutelnou podmínku řízení“.

63. Lze uvažovat o třech řešeních.

64. Především nemohu vyloučit – třebaže se nedomnívám, že by toto řešení bylo důvodné – že Soudní dvůr zamýšlí svou judikaturu potvrdit, což jej povede k tomu, že bude zkoumat přímo důvody kasačního opravného prostředku a nebude se nejprve zastavovat u otázky připustnosti žaloby na neplatnost podané navrhovatelkami, kterou se bude zabývat pouze v případě, pokud se rozhodne neřídit se řešením kasačního opravného prostředku zamítnout, které mu navrhuje přijmout z meritorního hlediska.

65. Druhá, mnou navrhovaná možnost spočívá v opuštění dané judikatury, nebo alespoň v tom, že tato judikatura bude podmíněna zjištěním, že žaloba na neplatnost zjevně postrádá jakýkoliv základ, což v projednávané věci povede Soudní dvůr k tomu, aby nejprve přezkoumal její připustnost.

66. Konečně třetí možnost spočívá v tom, že tato judikatura nebude v projednávané věci použita bez rozhodování o její vhodnosti, přičemž je třeba upřesnit, že tato judikatura unijnímu soudu pouze umožňuje vyhnout se rozhodnutí o připustnosti žaloby, pokud má v úmyslu ji zamítnout, a neukládá mu v tomto smyslu povinnost.

67. Z výše uvedených důvodů se kloním k druhé možnosti, podle níž je třeba se zabývat nejprve připustností žaloby na neplatnost, a za tím účelem určení ustanovení použitelných *ratione temporis*.

b) Určení ustanovení použitelných *ratione temporis*

68. Než konkrétně přezkoumám, zda navrhovatelky byly aktivně legitimovány k tomu, aby se domáhaly zrušení sporného nařízení, je třeba zodpovědět jednu předběžnou otázku. A to který z článků, čl. 230 čtvrtý pododstavec ES či čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU, je použitelný *ratione temporis*.

69. V rámci projednávaného kasačního opravného prostředku nabývá tato otázka praktického významu, který je nepřímou úměrný jejímu teoretickému významu.

70. Odpověď na tuto otázku totiž není pro výsledek sporu rozhodující, jelikož se z důvodů, které uvedu dále, domnívám, že navrhovatelky jsou sporným nařízením bezprostředně a osobně dotčeny.

71. Naproti tomu má nepochybný teoretický význam, jelikož Lisabonská smlouva se rozhodně neomezila na doslovné převzetí podmínek přípustnosti žalob na neplatnost, které mohou podat fyzické nebo právnické osoby, ale naopak je zmírnila, když do čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU doplnila poslední část věty, jež umožňuje podání žaloby na neplatnost proti nařizovacím aktům, které nevyžadují přijetí prováděcích opatření a bezprostředně se žalobce dotýkají. Fyzická nebo právnická osoba, která není oprávněna jednat podle článku 230 ES, tedy teoreticky může nabýt aktivní legitimace na základě článku 263 SFEU.

72. Ještě než uvedu své stanovisko k použitelnosti posledně uvedeného ustanovení *ratione temporis*, je třeba nejprve připomenout současný stav judikatury Tribunálu k této otázce.

73. Tribunál se zabýval otázkou, zda se čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU použije na soudní řízení probíhající ke dni 1. prosince 2009, v usneseních *Norilsk Nickel Harjavalta a Umicore v. Komise*³⁰ a *Etimine a Etiproducts v. Komise*³¹.

74. V těchto dvou rozhodnutích Tribunál po připomenutí, že Lisabonská smlouva nestanoví žádné specifické přechodné ustanovení, uvedl, že „z ustálené judikatury [vyplývá], že v souladu s rčením *tempus regit actum* [...], se otázka přípustnosti žaloby musí posuzovat na základě pravidel platných ke dni, kdy byla podána [...], a rovněž že se podmínky přípustnosti žaloby posuzují k okamžiku podání žaloby, a sice podání návrhu na zahájení řízení [...], přičemž zhojení vad návrhu na zahájení řízení je možné pouze v případě, že k němu dojde před uplynutím lhůty k podání žaloby“³².

75. Tribunál dodal, že „[o]pačné řešení by [...] způsobilo nebezpečí svévolného zacházení při výkonu spravedlnosti, neboť přípustnost žaloby by pak závisela na datu, které nelze dopředu určit, kdy bude vyhlášeno rozhodnutí Tribunálu, jímž se končí řízení“³³, a že i za předpokladu, že by čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU, zvláště jeho poslední větný člen, mohl v daném případě žalobkyním přiznat aktivní legitimaci, kterou by podle čl. 230 čtvrtého pododstavce ES neměly, nebylo by možné tuto aktivní legitimaci zohlednit pro účely posouzení přípustnosti projednávané žaloby vzhledem k tomu, že lhůta k podání žaloby ve smyslu jak čl. 230 čtvrtého pododstavce ES, tak čl. 263 šestého pododstavce SFEU již uplynula dne 1. prosince 2009, kdy článek 263 SFEU vstoupil v platnost³⁴.

30 — T-532/08, EU:T:2010:353.

31 — T-539/08, EU:T:2010:354.

32 — Usnesení *Norilsk Nickel Harjavalta a Umicore v. Komise* (T-532/08, EU:T:2010:353, body 69 a 70), jakož i *Etimine a Etiproducts v. Komise* (T-539/08, EU:T:2010:354, body 75 a 76).

33 — Tamtéž (body 71 a 77).

34 — Tamtéž (body 72 a 78).

76. Tribunál nakonec uvedl, že „[t]oto posouzení nevyvrací teze, podle které je článek 263 SFEU součástí procesních pravidel, ohledně nichž judikatura uznala, že jsou obecně považována za použitelná na všechny spory probíhající v době, kdy vstupují v platnost, na rozdíl od hmotněprávních pravidel, [jelikož i] za předpokladu, že otázky soudní pravomoci spadají do oblasti procesních pravidel [...], je [...] nutné konstatovat, že [...] pro účely určení použitelných ustanovení, s ohledem na něž musí být posouzena přípustnost žaloby na neplatnost podané proti aktu Unie, [je] třeba použít rčení *tempus regit actum*“³⁵.

77. Je třeba tuto judikaturu potvrdit či vyvrátit?

78. Spontánně bych se klonil k tomu, navrhnout její potvrzení, neboť odůvodnění, které uvedl Tribunál na podporu jím zvoleného řešení, se zdá být na první pohled přesvědčivé. Je totiž logické posuzovat aktivní legitimaci žalobce před unijními soudy ke dni podání žaloby. Kromě toho je legitimní snažit se zabránit riziku narušení rovnosti při zkoumání žalob podle rychlosti unijního soudu.

79. Nicméně mám za to, že existují přinejmenším tři argumenty v opačném smyslu, které mají podle mne větší váhu.

80. První důvod lze vyvodit z tradičních pravidel, kterými se řídí časová působnost unijního práva. Závěr, že rčení *tempus regit actum* by mělo převážit nad bezprostředním uplatněním procesních pravidel, totiž podle mého názoru spočívá na příliš zbytněm pojetí tohoto rčení, které podle mne neodpovídá zásadám použitelným v dané oblasti.

81. Řešení časových kolizí zákonů se řídí tradičním rozlišováním mezi hmotněprávními a procesními pravidly.

82. Hmotněprávní pravidla jsou zpravidla vykládána tak, že se uplatňují bezprostředně, to znamená, že mají upravovat situace, „které nastanou“, jakož i „současné“³⁶ a „budoucí“³⁷ účinky situací, které nastaly za účinnosti dřívějšího pravidla, aniž jsou plně dovršeny. Aby bylo zajištěno dodržení zásad právní jistoty a legitimního očekávání, podle nichž musí být unijní právní předpisy jasné a pro právní subjekty předvídatelné, nelze naproti tomu tato pravidla uplatňovat se zpětnou účinností, ať má toto uplatnění pro dotčené osoby příznivé či nepříznivé účinky, takže nová pravidla nelze použít na situace „dovršené“ před jejich vstupem v platnost, ledaže z jejich znění, cíle nebo systematiky jasně vyplývá, že mají mít takový účinek³⁸.

83. Procesní pravidla podléhají odlišnému režimu, který se vyznačuje ještě striktnějším uplatňováním zásady bezprostřední účinnosti nových pravidel. Podle ustálené judikatury jsou procesní pravidla „obecně“ považována za použitelná na všechna řízení probíhající ke dni, ke kterému vstupují v platnost³⁹. V této souvislosti podal Soudní dvůr dvě důležitá vysvětlení. Nejprve rozhodl, že otázka

35 — Tamtéž (bod 73 a 79).

36 — V tomto smyslu, k použití ustanovení týkajících se občanství Unie, viz rozsudky D’Hoop (C-224/98, EU:C:2002:432, bod 25); Lassal (C-162/09, EU:C:2010:592, bod 39); Runevič-Vardyn a Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291, bod 55), jakož i Ziolkowski a Szeja (C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 58).

37 — V tomto smyslu viz rozsudek Westzucker (1/73, EU:C:1973:78), podle něhož „v souladu s obecně uznávanou zásadou se předpisy pozměňující legislativní ustanovení použijí, není-li stanoveno jinak, na budoucí účinky situací, které nastaly za účinnosti dřívějšího předpisu“ (bod 5). Pokud je mi známo, jedná se o první rozsudek, kterým Soudní dvůr prohlásil bezprostřední účinek za „obecně uznávanou zásadu“. V tomto smyslu viz rovněž rozsudky Gemeinde Altrip a další (C-72/12, EU:C:2013:712, bod 22 a citovaná judikatura), jakož i Balazs a Casa Județeană de Pensii Cluj (C-401/13 a C-432/13, EU:C:2015:26, bod 30 a citovaná judikatura).

38 — V tomto smyslu viz zejména rozsudky Bureau national interprofessionnel du Cognac (C-4/10 a C-27/10, EU:C:2011:484, bod 26 a citovaná judikatura); Toshiba Corporation a další (C-17/10, EU:C:2012:72, bod 51), jakož i Kuso (C-614/11, EU:C:2013:544, bod 24 a citovaná judikatura).

39 — Viz rozsudky Conserchimica (C-261/96, EU:C:1997:524, bod 17); Beemsterboer Coldstore Services (C-293/04, EU:C:2006:162, bod 19 a citovaná judikatura); Dell’Orto (C-467/05, EU:C:2007:395, bod 48); Komise v. Itálie (C-334/08, EU:C:2010:414, bod 60 a citovaná judikatura); Toshiba Corporation a další (C-17/10, EU:C:2012:72, bod 47 a citovaná judikatura); Komise v. Španělsko (C-610/10, EU:C:2012:781, bod 45 a citovaná judikatura), jakož i Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, bod 32 a citovaná judikatura).

soudní pravomoci spadá do oblasti procesních pravidel⁴⁰. Poté vyloučil možnost rozlišovat mezi hmotněprávními pravidly a procesními pravidly, pokud posledně uvedená pravidla, která jsou součástí unijní právní úpravy, tvoří s hmotněprávními pravidly nedělitelný celek a nemohou být posuzována odděleně, pokud jde o jejich časovou působnost⁴¹.

84. Je třeba uvést, že judikatura uplatňuje tuto zásadu velmi široce, aniž rozlišuje mezi procesními akty předcházejícími novému předpisu či následujícími po něm, nebo mezi předpisy, které upravují činnost účastníků řízení, a těmi, které upravují činnost soudu, jako jsou kompetenční předpisy⁴².

85. O ustanoveních článku 263 SFEU je přitom třeba mít za to, že mají procesní povahu, jelikož určují, které osoby mají aktivní legitimaci k podání žaloby na neplatnost, třebaže stanoví hmotněprávní, a nikoliv čistě formální podmínky. Zásada bezprostředního účinku procesních předpisů tedy znamená, že se tyto předpisy použijí na řízení probíhající při jejich vstupu v platnost.

86. I za předpokladu, že je zásada bezprostředního účinku nového pravidla chápána tak, že neumožňuje uplatnění tohoto pravidla na procesní akt, v tomto případě na žalobu na neplatnost, předcházející jeho vstupu v platnost, je třeba poukázat na to, že ustanovení článku 263 SFEU vykazují vedle obecného rysu „procesního“ předpisu v tom, že se týkají aktivní legitimace k podání žaloby na neplatnost, i specifický rys „kompetenčního“ předpisu, neboť stanoví pravomoc unijního soudu rozhodovat o žalobách na neplatnost podaných fyzickými či právníckými osobami.

87. Jak jsem zdůraznil výše, v této souvislosti je podle mého názoru významná formulace čl. 263 druhého pododstavce SFEU, který uvádí, za jakých podmínek má Soudní dvůr „pravomoc rozhodovat o žalobách“⁴³, a na který odkazuje čtvrtý pododstavec tohoto článku. Z tohoto hlediska ovšem rčení *tempus regit actum* nemůže odůvodňovat nepoužití nového předpisu, neboť dokud ve sporu nebylo rozhodnuto rozsudkem, neexistuje dokonáný procesní akt, pokud jde o kompetenční předpis, ale spíše trvající situace, která se musí řídit novým kompetenčním předpisem. Soudní dvůr, který má od 1. prosince 2009 pravomoc rozhodovat o žalobách na neplatnost podaných fyzickou nebo právníckou osobou proti nařizovacímu aktu, který se jí bezprostředně dotýká a nevyžaduje přijetí prováděcích opatření, tak musí mít možnost o takových žalobách od tohoto data rozhodovat, a to i o těch, které již projednává. Dodávám, že třebaže je zasazen do jiného procesního kontextu, rozsudek Weryński⁴⁴, který použil na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu, jež byla podána před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, nová pravidla, jež zrušila dřívější omezení práva předkládat předběžné otázky stanovené v čl. 68 odst. 1 ES⁴⁵, dokládá tendenci Soudního dvora bezprostředně uplatňovat nová ustanovení upravující jeho pravomoc.

88. Pro použití článku 263 SFEU na probíhající řízení hovoří i druhý důvod, který považuji za naléhavý. Podmínky časové působnosti tohoto ustanovení musejí být určeny ve světle jeho cíle, kterým je přispět k tomu, aby jednotlivcům byly zajištěny procesní prostředky nezbytné k tomu, aby jim byla zaručena účinná soudní ochrana, a – jak Soudní dvůr připomněl – bylo zabráněno tomu, aby jednotlivci byli nuceni právo porušit, aby se poté mohli obrátit na soud⁴⁶. Vzhledem k tomu, že uznání práva každého jednotlivce napadnout legalitu jakéhokoliv aktu, který se dotýká jeho právního postavení, patří

40 — Rozsudek Dell'Orto (C-467/05, EU:C:2007:395, bod 49).

41 — Rozsudky Meridionale Industria Salumi a další (212/80 à 217/80, EU:C:1981:270, bod 11), jakož i Reichelt (113/81, EU:C:1982:206, bod 13). Viz rovněž rozsudek Conserchimica (C-261/96, EU:C:1997:524, bod 17) a, k rozsahu této výjimky, rozsudek Molenbergnatie (C-201/04, EU:C:2006:136, body 31 až 34).

42 — K tomuto rozlišování v právní nauce viz Roubier, P., *Le droit transitoire (conflits des lois dans le temps)*, 2. vyd., Dalloz et Sirey, Paříž, 1960, s. 545 a násl.

43 — Kurziva doplněna autorem tohoto stanoviska.

44 — C-283/09, EU:C:2011:85.

45 — Bod 28.

46 — Viz rozsudek Telefónica v. Komise (C-274/12 P, EU:C:2013:852, bod 27).

k požadavku účinné soudní ochrany, potvrzenému v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, a tím představuje jeden z pilířů Unie založené na hodnotách právního státu, je podle mého názoru povinností unijního soudu okamžitě ukončit situaci, která může vést k omezení základního práva, jakým je právo na opravný prostředek, a za tím účelem použít na probíhající řízení nové pravidlo.

89. Třetí důvod lze dovodit z toho, že zásada právní jistoty ani zásada legitimního očekávání nebrání použití článku 263 SFEU na řízení probíhající v okamžiku jeho vstupu v platnost. V tomto ohledu je třeba uvést, že použití nového ustanovení, jehož cílem je vyplnit mezeru v unijním systému soudní ochrany, na probíhající řízení neodporuje právní jistotě. Řízení o neplatnosti aktů unijních orgánů upravené články 263 SFEU a 264 SFEU je objektivním řízením, jehož cílem je především obnovení legality. Bezprostřední použití pravidla, které zmírňuje podmínky přípustnosti žaloby na neplatnost, na probíhající řízení neupřednostňuje subjektivní práva jednoho účastníka řízení na úkor druhého, jako by tomu mohlo být u retroaktivního použití hmotněprávního ustanovení. Neovlivňuje ani legitimní očekávání právních subjektů, jejichž ochranu naopak posiluje, když jim usnadňuje přístup k unijnímu soudu.

90. Rád bych dodal, že okolnost, že striktní výklad pojmu „nařizovací akt“⁴⁷, a zejména podmínky týkající se neexistence prováděcích opatření⁴⁸ ze strany Soudního dvora omezil rozsah zmírnění podmínek přímého přístupu k unijnímu soudu, nepředstavuje argument, který hovoří pro opačné řešení, jelikož nic neodůvodňuje, aby ztráta věcného obsahu tohoto ustanovení byla spojena se ztrátou časového obsahu.

91. Z těchto důvodů navrhuji Soudnímu dvoru, aby rozhodl, že článek 263 SFEU je použitelný na projednávanou žalobu na neplatnost, jejíž přípustnost je tedy třeba přezkoumat z hlediska tohoto článku.

c) Aktivní legitimace navrhovatelek

92. Článek 263 čtvrtý pododstavec SFEU stanoví dva případy, kdy může fyzická nebo právnická osoba podat žalobu proti rozhodnutí, které jí není určeno. Zaprvé může být takováto žaloba podána, pokud se toto rozhodnutí dané osoby bezprostředně a osobně dotýká. Zadruhé může takováto osoba podat žalobu proti nařizovacímu aktu, který nevyžaduje přijetí prováděcích opatření, pokud se jí bezprostředně dotýká.

93. Nejprve je třeba přezkoumat přípustnost žaloby s ohledem na první případ. Vzhledem k tomu, že podmínka týkající se bezprostředního dotčení není zpochybněna, je třeba na úvod zjistit, zda je splněna podmínka osobního dotčení navrhovatelek.

94. Z ustálené judikatury vycházející z rozsudku Plaumann v. Komise⁴⁹ vyplývá, že subjekty odlišné od adresátů rozhodnutí mohou tvrdit, že jsou osobně dotčeny, pouze tehdy, pokud je toto rozhodnutí zasahuje z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ně zvláštní, nebo faktické situace, která je vymezuje vzhledem ke všem ostatním osobám, a tím je individualizuje způsobem obdobným tomu, jakým by byl individualizován adresát rozhodnutí⁵⁰.

47 — Viz rozsudek Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada (C-583/11 P, EU:C:2013:625).

48 — Viz rozsudek Telefónica v. Komise (C-274/12 P, EU:C:2013:852).

49 — 25/62, EU:C:1963:17.

50 — Strana 223. Naposledy viz usnesení Banco Bilbao Vizcaya Argentaria a Telefónica v. Komise (C-587/13 P a C-588/13 P, EU:C:2015:18, bod 41 a citovaná judikatura).

95. Co se týče konkrétně rozhodnutí v oblasti antidumpingových opatření, měl Soudní dvůr opakovaně příležitost konstatovat, že nařízení zavádějící antidumpingové clo, i když mají normativní charakter, jelikož se mají uplatňovat na všechny dotčené hospodářské subjekty, mohou mít rovněž individuální charakter, jelikož se mohou bezprostředně a osobně dotýkat některých z těchto subjektů⁵¹, které jsou tedy oprávněny podat žalobu na neplatnost. Judikatura, která tak zakotvila teorii „hybridní“ povahy těchto aktů, se ukázala obecně relativně příznivou pro uznání aktivní legitimace dotčených subjektů.

96. Tento trend se projevuje v různé míře u všech dotčených subjektů, ať se jedná o výrobce a vývozce, dovozce, určité dodavatele nebo výrobce ze Společenství.

97. Zprv s ohledem na skutečnost, že antidumpingové clo se zavádí v závislosti na zjištěných vyplývajících z šetření výrobních cen a vývozních cen konkrétních podniků, Soudní dvůr dospěl k závěru, že nařízení zavádějící antidumpingová cla se mohou bezprostředně a osobně dotýkat těch z „výrobních a vývozních podniků“, kterým jsou přičítány dumpingové praktiky na základě údajů týkajících se jejich obchodní činnosti, které tak mohou prokázat, že byly identifikovány v aktech Komise nebo Rady nebo dotčeny přípravnými šetřeními⁵².

98. Zadrž Soudní dvůr rovněž rozhodl, že zjištěními týkajícími se existence dumpingové praktiky jsou individuálně dotčeni ti z „dovozců“, kteří jsou ve spojení s vývozci ze třetích zemí, jejichž výrobky jsou zatíženy antidumpingovým clem, pokud byly vývozní cena⁵³ nebo samotné antidumpingové clo⁵⁴ vypočteny na základě cen dalšího prodeje dotčeného zboží uplatňovaných na unijním trhu těmito dovozci. Aktivní legitimace naopak byla upřena nezávislému dovozci usazenému v Unii, který nebyl uveden v aktech Komise nebo Rady a který byl dotčen nařízením zavádějícím antidumpingové clo pouze v rozsahu, v němž objektivně spadal do jeho působnosti⁵⁵. Výjimku z této výjimky přinesl rozsudek *Extramet Industrie v. Rada*⁵⁶, který uznal aktivní legitimaci nezávislého dovozce, jenž prokázal existenci souboru skutečností tvořících zvláštní situaci, která jej vymezovala s ohledem na dotčené opatření vůči všem ostatním hospodářským subjektům⁵⁷.

99. Zatřetí judikatura přiznala aktivní legitimaci těm z hospodářských subjektů – jako je výrobce originálního vybavení, který dodává pod vlastní značkou výrobky vyrobené určitým výrobcem – kteří, přičemž jejich počet je omezený a orgány je identifikovaly, vykazují, pokud jde o jejich obchodní vztahy s výrobcem dotčených výrobků, zvláštní rysy, které byly zohledněny v rámci stanovení běžné hodnoty a při výpočtu váženého dumpingového rozpětí, na základě kterého bylo stanoveno antidumpingové clo⁵⁸.

100. Začtvrté unijní soud konstatoval, že „výrobce ve Společenství“ má aktivní legitimaci proto, že nařízení zavádějící antidumpingové clo bylo založeno na individuální situaci tohoto výrobce, který byl hlavním výrobcem dotčeného výrobku v Unii. Soudní dvůr k tomuto zjištění dospěl na základě toho, že výtky uvedené tímto výrobcem vyvolaly podnět, který vedl k zahájení šetření, že jeho připomínky byly vyslechnuty během tohoto řízení, jehož průběh byl do značné míry těmito připomínkami určen, a že antidumpingové clo bylo stanoveno v závislosti na důsledcích, které měl zjištěný dumping pro tohoto výrobce⁵⁹.

51 — Viz usnesení *Gesamtverband der deutschen Textil- und Modeindustrie a další v. Rada a další* [C-3/11 P(I), EU:C:2011:665, bod 13 a citovaná judikatura], jakož i rozsudek *Valimar* (C-374/12, EU:C:2014:2231, bod 30 a citovaná judikatura).

52 — Viz rozsudek *Valimar* (C-374/12, EU:C:2014:2231, bod 30 a citovaná judikatura).

53 — Tamtéž (bod 32).

54 — Viz rozsudek *Neotype Techmasheexport v. Komise a Rada* (C-305/86 a C-160/87, EU:C:1990:295, body 19 a 20).

55 — V tomto smyslu viz zejména rozsudek *Allied Corporation a další v. Komise* (239/82 a 275/82, EU:C:1984:68, body 15 a 16). Viz, v tomto ohledu, rovněž kritiku, kterou uvádí *Van Ginderachter, E.*, „Recevabilité des recours en matière de dumping“, *Cahiers de droit européen*, 1987, č. 1 a 2, s. 623.

56 — C-358/09, EU:C:1991:214.

57 — Bod 17.

58 — Rozsudek *Neotype Techmasheexport v. Komise a Rada* (C-305/86 a C-160/87, EU:C:1990:295).

59 — Rozsudek *Timex v. Rada a Komise* (264/82, EU:C:1985:119, body 14 a 15).

101. Podle terminologie trestního práva by bylo možné říci, že judikatura nakonec přiznala aktivní legitimaci jak pachatelům dumpingu a některým z jejich spolupachatelů, tak i jejich obětem, ovšem za proměnlivých podmínek, které ztěžují určení použitých kritérií. S výjimkou dovozců a některých dodavatelů, pro které bylo vytvořeno sporné⁶⁰ kritérium vycházející ze zohlednění jejich hospodářských údajů při určení skutečností sloužících k výpočtu antidumpingového cla, vychází hlavní kritérium z účasti žalobce na procesu přijímání aktu.

102. Podle mého názoru použití tohoto kritéria vede v projednávaném případě k uznání toho, že sporné nařízení se navrhovatelek dotýká z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ně zvláštní. Navíc se mohou dovolávat faktické situace, která je vymezuje vzhledem ke všem ostatním osobám, a tím je individualizuje způsobem obdobným tomu, jakým by byl individualizován adresát.

103. Zaprvé, společnost Philips Lighting není sporným nařízením dotčena pouze ve svém faktickém postavení výrobce ve Společenství, který je obětí dumpingu a spadá objektivně do působnosti uvedeného nařízení. Má totiž také zvláštní procesní postavení, neboť je nesporné, že v bodě 13 písm. g) a v bodech 47 až 49, 98 a 99 odůvodnění sporného nařízení je tento výrobce, který byl označen za „výrobce ve Společenství“, zmíněn, jakož i to, že při šetření spolupracoval. Kromě toho byla společnost Philips Lighting zmíněna v rámci přezkumu provedeného během šetření s ohledem na čl. 5 odst. 4 základního nařízení jako osoba „nesouhlasící“ s žádostí o přezkum. Může se tedy dovolávat nejen své účasti na postupu před přijetím antidumpingových opatření, ale i okolnosti, že její postavení osoby nesouhlasící se žádostí o přezkum bylo zohledněno při určení stupně podpory této žádosti. Představme si, že by uvedenou žádost podporoval od počátku pouze podíl výrobců ve Společenství nižší než minimální práh 50 % požadovaný článkem 5 odst. 4 základního nařízení a že se Komise přesto rozhodla zahájit na základě tohoto podnětu šetření, aniž kromě toho měla dostatečné důkazy umožňující jí v souladu s ustanoveními čl. 5 odst. 6 tohoto nařízení zahájit šetření i bez návrhu. Bylo by možné odeprít výrobcům ve Společenství, kteří při šetření spolupracovali a vyjádřili svůj nesouhlas, možnost napadnout porušení unijního práva s odůvodněním, že nejsou osobně dotčeni nařízením přijatým na závěr tohoto vadně vedeného řízení? Podle mého názoru zvláštní postavení, které bylo takto přiznáno společnosti Philips Lighting v řízení, vedlo k její individualizaci podobným způsobem, jako by šlo o adresáta aktu.

104. Zadruhé sporné nařízení zohledňuje zvláštní faktickou situaci, která vymezuje navrhovatelky vzhledem k ostatním dotčeným hospodářským subjektům. Kromě toho, že jejich specifická hospodářská situace byla předmětem zkoumání, jehož podrobné výsledky jsou uvedeny v příloze sporného nařízení, Rada při analýze zájmu na zachování antidumpingových opatření v případě jiných výrobců ve Společenství než společnosti Osram v bodě 98 odůvodnění sporného nařízení uvedla, že v souvislosti s dovozní činností výrobců ve Společenství mělo zavedení cel nepříznivý dopad na jejich celkovou činnost a že kromě výdajů vyplývajících z antidumpingového cla spojeného s dovozem tato opatření uvedeným výrobcům bránila optimalizovat složení výrobků a sortiment nabídky, a tím i jejich ziskovost, přičemž ovlivněny byly i investice, výroba, výzkum a vývoj a jiná strategická rozhodnutí. Poté v bodě 99 odůvodnění sporného nařízení dospěla Rada k závěru, že vzhledem ke strategii zásobování společnosti Philips Lighting není opětovné zavedení opatření v zájmu tohoto výrobce.

105. Je tedy třeba mít za to, že žaloba je přípustná v rozsahu, v němž ji podaly navrhovatelky, které byly ve svém dvojitěm postavení výrobců ve Společenství a dovozců identifikovány v aktech Rady a Komise souvisejících s antidumpingovým clem, byly dotčeny přípravnými šetřeními a byly zmíněny ve sporném nařízení jako osoby, které vyjádřily nesouhlas.

106. Podle mého názoru je nadto legitimní, aby výrobci ve Společenství nacházející se v situaci uvedených navrhovatelek mohli napadnout zejména skutečnost, že jejich situace nebyla zohledněna při zjišťování újmy způsobené výrobnímu odvětví Společenství ve smyslu čl. 4 odst. 1 základního nařízení.

60 — Viz zejména výtky, které proti tomuto kritériu uvádí Van Ginderachter, E., *op. cit.*

107. Vzhledem k tomu, že mám za to, že společnost Philips Lighting je sporným nařízením bezprostředně a osobně dotčena, není nutné zkoumat přípustnost žaloby na neplatnost s ohledem na druhý případ uvedený v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU, podle něhož může fyzická nebo právnická osoba podat žalobu proti nařizovacímu aktu, který nevyžaduje přijetí prováděcích opatření, pokud se jí bezprostředně dotýká.

B – K opodstatněnosti kasačního opravného prostředku

1. K prvnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného výkladu čl. 9 odst. 1 základního nařízení

a) Argumenty účastnic řízení

108. Navrhovatelky v podstatě tvrdí, že Tribunál vycházel z nesprávného výkladu čl. 9 odst. 1 základního nařízení, když uznal, že Komise mohla pokračovat v šetření v případě, kdy došlo ke snížení podpory podnětu, ale nikoliv k jeho zpětvzetí.

109. Uvádějí, že tento extenzivní výklad nelze platně založit na rozsudku *Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP v. Rada*⁶¹, na který odkazuje Tribunál v bodě 84 napadeného rozsudku, vzhledem k rozdílům mezi skutkovým rámcem projednávané věci a skutkovým rámcem věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, že tento výklad nemá oporu ani ve znění či režimu čl. 9 odst. 1 základního nařízení a že jej nepodporuje ani praxe unijních orgánů během posledních 25 let.

110. Rada, podporovaná společností Osram a Komisí, připomíná, že žádost o zahájení přezkumného řízení nejprve podporovaly společnosti Osram a GE Hungary, které představovaly více než 50 % celkové výroby CFL-i ve Společenství, dokud společnost GE Hungary po zahájení řízení neinformovala Komisi, že se stávajícími antidumpingovými opatřeními nesouhlasí, a poukazuje na to, že pokud základní nařízení obsahuje jednoznačná ustanovení pouze ohledně požadavků na aktivní legitimaci při zahájení šetření, je tomu tak proto, že aktivní legitimace hraje roli pouze v tomto stadiu, zatímco stupeň podpory v průběhu šetření představuje odlišnou otázku, kterou je třeba chápat v kontextu informací, které musí výrobní odvětví Společenství sdělit Komisi, aby se mohla zejména vyjádřit k případně způsobené újmě.

111. Podle Rady je odůvodnění *a fortiori* použité Tribunálem soudržné, logické, odpovídá obvyklým výkladovým metodám a má oporu ve starší judikatuře, vycházející jak z rozsudku *Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP v. Rada* (T-249/06, EU:T:2009:62), tak i z rozsudku *Gem-Year a Jinn-Well Auto-Parts (Zhejiang) v. Rada* (T-172/09, EU:T:2012:532), z nichž vyplývá, že požadavky týkající se aktivní legitimace uvedené v čl. 5 odst. 4 základního nařízení musí být splněny pouze v okamžiku zahájení šetření, ale nikoliv nutně během tohoto šetření. Podle názoru tohoto orgánu navrhovatelky směšují otázku pojmu „výrobní odvětví Společenství“ pro účely ověření aktivní legitimace a otázku vymezení tohoto výrobního odvětví Společenství pro účely zjištění újmy.

112. Rada dodává, že i kdyby se ukázalo, že unijní orgány, které mají při rozhodování, zda je třeba v návaznosti na zpětvzetí podnětu zastavit řízení, široký prostor k uvážení, ve své předchozí praxi po takovém zpětvzetí šetření častěji zastavily, než rozhodly o jeho pokračování, není možné z toho vyvozovat, že měly zastavit rovněž šetření, které vedlo ke spornému nařízení, z důvodu, že se podpora šetření ze strany výrobního odvětví Společenství snížila.

61 — T-249/06, EU:T:2009:62.

b) Má analýza

113. První důvod kasačního opravného prostředku vyvolává otázku vhodnosti odůvodnění *a fortiori*, které Tribunál rozvinul na základě čl. 9 odst. 1 základní nařízení, když v bodech 85 a 86 napadeného rozsudku uvedl, že pokud podle tohoto ustanovení Komise nemá povinnost zastavit šetření nebo přezkumné řízení v případě zpětvzetí podnětu nebo žádosti o přezkum, musí tomu tak tím spíše být i v případě prostého snížení úrovně podpory uvedeného podnětu či žádosti.

114. K tomu, abych Soudnímu dvoru navrhl přijmout řešení zvolené Tribunálem, mě vede několik důvodů.

115. První důvod vychází z textu. Ze samotného znění čl. 5 odst. 4 základního nařízení vyplývá, že požadavek týkající se reprezentativnosti podnětu, který musí být podán výrobním odvětvím Společenství nebo jeho jménem, podmiňuje pouze „zahájení řízení“, a nikoliv „pokračování v řízení“, jakmile již bylo zahájeno. Kromě toho, jak Tribunál uvedl správně v bodě 139 rozsudku *Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP v. Rada* (T-249/06, EU:T:2009:62) a bodě 42 rozsudku *Gem-Year a Jinn-Well Auto-Parts (Zhejiang) v. Rada* (T-172/09, EU:T:2012:532), jakož i v bodě 84 napadeného rozsudku, základní nařízení neobsahuje žádné ustanovení ukládající Komisi povinnost ukončit probíhající antidumpingové řízení, jestliže úroveň podpory podnětu klesne pod minimální práh 25 % výroby ve Společenství. Neobsahuje ani ustanovení, které by Komisi zavazovalo zastavit řízení, jestliže úroveň podpory podnětu klesne pod minimální práh 50 % části výroby ve Společenství, která se k podnětu vyjádřila. Teze, že úroveň reprezentativnosti, kterou vyžaduje čl. 5 odst. 4 základní nařízení, musí přetrvávat po celou dobu šetření, nebo dokonce antidumpingového řízení, tedy nemá žádnou oporu v textu tohoto nařízení, které naopak stanoví takový požadavek jednoznačně pouze při podání podnětu a jen pro zahájení řízení.

116. Druhý argument je založen na kontextuálním a teleologickém výkladu čl. 9 odst. 1 základního nařízení. Toto ustanovení, které přiznává unijním orgánům pravomoc pokračovat v řízení, je-li podnět stažen po zahájení řízení⁶², musí být, jak správně uvádějí Rada a Komise, vykládáno ve spojení s čl. 5 odst. 6 tohoto nařízení, který přiznává Komisi pravomoc iniciativy, která jí umožňuje za zvláštních okolností zahájit šetření i bez návrhu, pokud má dostatečné důkazy o existenci dumpingu a újmy s ním související. V témže duchu čl. 11 odst. 2 první pododstavec základního nařízení umožňuje Komisi, aby z vlastního podnětu přistoupila k přezkumu antidumpingových opatření před pozbytím jejich platnosti. Tato procesní ustanovení, která přiznávají Komisi ve fázi před zjištěním existence dumpingu a újmy určitý prostor při rozhodování o zahájení původního šetření či přezkumného řízení nebo pokračování v něm bez ohledu na jednání či nečinnost výrobního odvětví Společenství, jsou doplněna hmotněprávními ustanoveními, která ve fázi po zjištění dumpingu a újmy způsobené výrobnímu odvětví Společenství přiznávají unijním orgánům nový prostor pro uvážení v rámci přijímání antidumpingových opatření. V souladu s čl. 21 odst. 1 základního nařízení tak „komplexní“ zohlednění „všech zájmů“, včetně zájmů uživatelů a spotřebitelů, umožňuje unijním orgánům, aby nepřijaly antidumpingová opatření, i když byla zjištěna existence dumpingu a z něj vyplývající újmy výrobnímu odvětví Společenství. Jak uvedl Soudní dvůr v rozsudku *Fediol v. Komise* (191/82, EU:C:1983:259), Komise má v konečném důsledku „velmi širokou posuzovací pravomoc“, když v závislosti na zájmech Společenství určuje, jaká opatření je třeba případně přijmout k řešení zjištěné situace⁶³.

62 — Podle ustanovení čl. 5 odst. 8 základního nařízení, je-li podnět stažen před zahájením šetření, hledí se na něj, jako by nebyl podán.

63 — Bod 26 tohoto rozsudku.

117. Tato jednotlivá procesní i hmotněprávní pravidla odrážejí myšlenku, že antidumpingové opatření má chránit nejen soukromé zájmy, v tomto případě skupinové zájmy výrobců dotčeného výrobku, ale i obecný zájem Unie. I když obvyklým způsobem spuštění šetření je podnět podaný výrobním odvětvím Společenství, „právo podat podnět“⁶⁴ přiznané stěžovatelům neznámá, že jsou rovněž oprávněni ukončit šetření tím, že svůj podnět vezmou zpět nebo jej přestanou podporovat. I když je provedení antidumpingového zásahu spojené s procesními zárukami, není antidumpingové řízení „věcí“ výrobců ve Společenství nebo některých z nich, kteří by jej mohli ukončit, kdy se jim to hodí.

118. Ve prospěch řešení zvoleného Tribunálem hovoří podle mého názoru ještě třetí argument praktického rázu. V průběhu antidumpingového řízení se může stanovisko stěžovatelů a stanovisko výrobců ve Společenství, kteří vyjádřili podnětu podporu nebo nesouhlas, opakovaně změnit a to v různých okamžicích a v opačných směrech. Výrobce ve Společenství, který podnět podporoval, může svou podporu vzít zpět a nevyjádřit se nebo vyjádřit nesouhlas, zatímco jiný, který nesouhlasil, se může rozhodnout podnět podpořit a tyto změny stanovisek nutně nemusí souviset se vzniklou újmou⁶⁵.

119. Veškeré tyto argumenty mě vedou k tomu, že navrhuji první důvod kasačního opravného prostředku, který považuji za neopodstatněný, zamítnout.

2. Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného výkladu čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 4 základního nařízení

a) Argumenty účastnic řízení

120. Navrhovatelky v podstatě tvrdí, že Tribunál vycházel při vymezení výrobního odvětví Společenství z nesprávného výkladu čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 4 základního nařízení, jelikož nezohlednil druhé kumulativní kritérium určení pojmu „podstatná část“, které vyžaduje, aby výroba Společenství podporující žádost představovala alespoň 50 % výrobců, kteří se k ní vyjádřili. Navrhovatelky zdůrazňují, že vymezení výrobního odvětví Společenství představuje jednu ze zásadních etap, které mají umožnit posouzení újmy, a mají za to, že řešení přijaté Tribunálem je v rozporu jak se zněním čl. 5 odst. 4 základního nařízení, tak s dosavadní praxí unijních orgánů. Soudní dvůr by tedy měl napadený rozsudek zrušit a vydat ve sporu konečné rozhodnutí, přičemž zruší sporné nařízení.

121. Rada, Osram a Komise poukazují na to, že navrhovatelky směšují dvě rozdílné problematiky týkající se na jedné straně aktivní legitimace v době podání podnětu nebo žádosti o přezkum a na druhé straně zjištění újmy v průběhu řízení. Minimální práh 50 % stanovený v čl. 5 odst. 4 základního nařízení se vztahuje pouze na otázku aktivní legitimace v době zahájení šetření. Podle Rady a Komise Tribunál v bodě 93 napadeného rozsudku správně provedl toto rozlišení, které je v souladu s jeho judikaturou a praxí unijních orgánů, a správně z toho vyvodil, že při určení podstatné části výrobního odvětví Společenství pro účely posouzení újmy musí být zohledněn pouze minimální práh 25 %, který se vztahuje k celkové výrobě ve Společenství, a nikoliv minimální práh 50 %, který odpovídá jinému podílu, a sice podílu výrobců ve Společenství, kteří k podnětu vyjádřili stanovisko.

64 — Bod 11 uvedeného rozsudku.

65 — Viz Didier, P., „Le code anti-dumping du cycle de l'Uruguay: impact dans la communauté“, *Cahiers de droit européen*, 1994, č. 3 a 4, s. 251, který uvádí, že podpora podnětu nebo nesouhlas s ním mohou být důsledkem mnoha důvodů a že například řada tuzemských výrobců může podnět podporovat, dokud taková podpora „pro ně neznámá žádné finanční či intelektuální omezení“ (s. 291).

b) Má analýza

122. Podle čl. 1 odst. 1 základního nařízení může být antidumpingové clo uloženo na dumpingový výrobek pouze tehdy, pokud jeho propuštění do volného oběhu ve Společenství působí újmu, přičemž pojmem „újma“ se na základě čl. 3 odst. 1 téhož nařízení rozumí podstatná újma výrobnímu odvětví Společenství, její hrozba nebo závažné zpoždění při zavádění některého výrobního odvětví Společenství.

123. Kromě toho v souladu s čl. 4 odst. 1 základního nařízení se pojmem „výrobní odvětví Společenství“, zejména pro účely zjišťování újmy, rozumí výrobci obdobných výrobků ve Společenství jako celek nebo ti z nich, jejichž společný výstup představuje podstatnou část, podle čl. 5 odst. 4 tohoto nařízení, celkové výroby těchto výrobků ve Společenství. Uvedené nařízení tak sice stanoví, že výrobní odvětví Společenství v zásadě zahrnuje všechny výrobce obdobných výrobků, ale s ohledem na obtíže spojené s identifikací všech výrobců zejména v případě velmi roztráštěného výrobního odvětví, které zahrnuje velký počet malých výrobců, nabízí rovněž možnost zohlednit pouze část z nich, pokud představují „podstatnou část“ výroby ve Společenství.

124. Z toho plyne, že vedle sebe existují dvě možnosti určení výroby ve Společenství, ve vztahu k níž se určí újma, přičemž základní nařízení nestanoví jejich hierarchii.

125. Pojem „podstatná část“ tak představuje zásadní pojem antidumpingové právní úpravy. Vzhledem k tomu, že základní nařízení umožňuje sankcionovat dumping pouze za podmínky, že způsobuje újmu, možnost vycházet z „podstatné části“ usnadňuje úlohu Komise konstatovat existenci újmy tím, že jí umožňuje založit její analýzu na situaci pouze části výrobců ve Společenství.

126. Článek 4 odst. 1 základního nařízení nedefinuje pojem „podstatná část celkové výroby“ ve Společenství jinak než odkazem na čl. 5 odst. 4 tohoto nařízení. Význam, který je třeba tomuto odkazu přiznat, však podle mne není jednoznačný.

127. I když unijní zákonodárce zjevně chtěl uvedeným odkazem vytvořit vazbu mezi minimálním prahem reprezentativnosti podnětu za účelem zahájení antidumpingového šetření a určením relevantní domácí výroby pro zjištění újmy, nic to nemění na tom, že účelem čl. 5 odst. 4 základního nařízení není definovat pojem „podstatná část“, který tam ostatně není ani zmíněn.

128. Toto ustanovení kromě toho stanoví domněnku reprezentativnosti podnětu s odkazem na dvojí kritérium. Zatímco podíl 25 % se počítá z celkové výroby obdobného výrobku, podíl 50 % se počítá na základě výroby pouze těch výrobců, kteří se vyjádřili, příznivě či nepříznivě, k podnětu. Ze znění čl. 4 odst. 1 základního nařízení však jasně vyplývá, že podstatnou část je třeba určit výlučně na základě „celkové výroby [obdobného výrobku] ve Společenství“, bez ohledu na výrobu plynoucí z části výrobního odvětví Společenství, která podnět podpořila nebo odmítla.

129. V konečném důsledku zbavuje neexistence definice pojmu „podstatná část“ v čl. 5 odst. 4 základního nařízení a odkaz na dvojí kritérium reprezentativnosti uvedený v tomto ustanovení, zatímco čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení stanoví kritérium pouze jedno, výklad pojmu „podstatná část [...]“ podle čl. 5 odst. 4“ zřejmého významu, nebo dokonce vůbec jakéhokoliv významu.

130. Vzhledem k tomu, že doslovný výklad čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 4 základního nařízení neumožňuje odpovědět na položenou otázku jednoznačně, je třeba vyložit tato ustanovení ve světle cílů, které sledují, jakož i systému a celkové struktury základního nařízení, a v souladu s dohodou o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (GATT)⁶⁶.

131. Zaprvé, i když základní nařízení obsahuje pouze jednu definici výrobního odvětví Společenství, nic to nemění na tom, že čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 4 základního nařízení jsou dvě na sobě nezávislá ustanovení, která se uplatňují ve dvou různých fázích antidumpingového řízení a řídí se odlišnou logikou. Jak správně uvádí Rada i Komise, zatímco čl. 5 odst. 4 tohoto nařízení se týká určení minimálního prahu reprezentativnosti podílu za účelem zajištění jeho podpory ze strany dostatečně velkého počtu výrobců ve Společenství, čl. 4 odst. 1 uvedeného nařízení, ve spojení s jeho čl. 3 odst. 1, se týká zjištění újmy, kterou působí dumping výrobnímu odvětví Společenství, v průběhu šetření. Posledně uvedená ustanovení sledují odlišný cíl, a to umožnit unijním orgánům analyzovat újmu navzdory obtížnosti, nebo dokonce nemožnosti shromáždit objektivní údaje pro posouzení v případě všech výrobců ve Společenství, zejména pokud je trh s dotčeným výrobkem velmi roztržštěný a působí na něm řada výrobců.

132. Zadruhé je třeba připomenout, že i když podle ustálené judikatury Dohoda o zřízení WTO, jakož i dohody uvedené v přílohách 1, 2 a 3 této dohody v zásadě nepatří mezi normy, z hlediska kterých Soudní dvůr přezkoumává legalitu aktů unijních orgánů⁶⁷, nic to nemění na tom, že – podle rovněž ustálené judikatury – přednost mezinárodních dohod uzavřených Unií před předpisy sekundárního práva velí vykládat posledně uvedené předpisy v co největším možném rozsahu v souladu s těmito dohodami⁶⁸, zejména pokud mají tyto předpisy právě provádět mezinárodní dohodu uzavřenou Unií⁶⁹. Bez ohledu na to, zda okolnosti projednávané věci odpovídají jednomu ze dvou případů uvedených Soudním dvorem v jeho rozsudcích *Fediol v. Komise* (70/87, EU:C:1989:254) a *Nakajima v. Rada* (C-69/89, EU:C:1991:186), ve kterých unijnímu soudu přísluší přezkoumat legalitu unijních aktů z hlediska pravidel WTO, tak zásada konformního výkladu, která je inherentní přednosti mezinárodních dohod uzavřených Unií před předpisy sekundárního práva, vyžaduje, aby byl výklad antidumpingové dohody zohledněn při výkladu příslušných ustanovení základního nařízení. Z toho plyne, že čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení, který, jak bylo uvedeno, může být vzhledem k jeho nejednoznačnosti vykládán různě, musí být vykládán v co největším možném rozsahu ve smyslu jeho souladu se srovnatelnými ustanoveními článku 4.1 antidumpingové dohody, který rovněž odkazuje na pojem „podstatná část“ pro účely definice výrazu „domácí výrobní odvětví“ ve smyslu uvedené dohody.

133. V této souvislosti zpráva skupiny odborníků WTO ze dne 22. dubna 2003, nazvaná „Argentina – Konečné antidumpingové clo na drůbeží maso původem z Brazílie“⁷⁰ a zpráva odvolacího orgánu WTO ze dne 15. července 2011, nazvaná „Evropská společenství – konečná antidumpingová opatření uložená na některé spojovací prostředky ze železa nebo oceli pocházející z Číny“⁷¹ poskytují užitečná vodítka k výkladu pojmu podstatná část.

66 — Úř. věst. L 336, s. 103, dále jen „antidumpingová dohoda“. Tato dohoda je uvedena v příloze 1 A Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO), podepsané v Marrákeši dne 15. dubna 1994 a byla schválena rozhodnutím Rady 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994 o uzavření dohod jménem Evropského společenství s ohledem na oblasti, které jsou v jeho pravomoci, v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání (1986–1994) (Úř. věst. 1994, L 336, s. 1; Zvl. vyd. 11/21, s. 80).

67 — Rozsudek LVP (C-306/13, EU:C:2014:2465, bod 44 a citovaná judikatura).

68 — Viz rozsudky Z. (C-363/12, EU:C:2014:159, bod 72 a citovaná judikatura), jakož i *Glatzel* (C-356/12, EU:C:2014:350, bod 70 a citovaná judikatura).

69 — Viz rozsudek *Petro tub a Republica v. Rada* (C-76/00 P, EU:C:2003:4, bod 57 a citovaná judikatura).

70 — WT/DS241/R.

71 — WT/DS397/AB/R.

134. Skupina odborníků WTO ve své zprávě ze dne 22. dubna 2003 konstatovala, že pod pojmem „podstatná část“ pro účely vymezení domácího výrobního odvětví je třeba rozumět „významnou, důležitou nebo podstatnou“ část celkové domácí výroby a že článek 4.1 antidumpingové dohody nevyžaduje, aby domácí výrobní odvětví bylo tvořeno domácími výrobci, kteří představují více než 50 % celkové domácí výroby⁷². V případě, který jí byl předložen, skupina odborníků WTO tedy připustila, aby domácí výrobní odvětví bylo vymezeno tak, že jej tvoří domácí výrobci představující pouze 46 % celkové domácí výroby⁷³.

135. Odvolací orgán WTO ve zprávě ze dne 15. července 2011 nejprve konstatoval, že článek 4.1 antidumpingové dohody neuvádí konkrétní poměr umožňující posoudit, zda určitý procentní podíl představuje „podstatnou část“⁷⁴, a poté uvedl, že vzhledem k jeho kontextu musí být tento výraz vykládán jako „poměrně vysoký“ podíl celkové domácí výroby, který „zpravidla bude široce odrážet celkovou domácí výrobu“⁷⁵.

136. Odvolací orgán WTO poté – po zdůraznění významu přesného zjištění újmy – upřesnil, že i když použití pojmu „podstatná část“ umožňuje, zejména v případě trhu roztržitého na řadu výrobců, zmírnit praktické překážky získání informací o celkové výrobě tím, že je případně použit podíl nižší, než je obvykle přípustné na méně roztržitém trhu, je nicméně třeba dbát na to, aby vymezení domácího výrobního odvětví „bylo způsobilé poskytnout rozsáhlá data, která zajistí přesnou analýzu újmy“, a nevedlo tedy ke značnému riziku asymetrie mezi hospodářskými údaji a narušením při zjišťování újmy⁷⁶.

137. Konečně po přezkumu argumentu Unie, která tvrdila, že za účelem definice podstatné části ve smyslu článku 4.1 antidumpingové dohody je třeba zohlednit minimální prahy uvedené v článku 5.4 téže dohody, a že je tedy přípustné mít za to, že výrobci představující 25 % nebo více domácí výroby mohou legitimně představovat podstatnou část celkové výroby, odvolací orgán WTO dospěl k závěru, že „takové tvrzení nemá žádnou oporu v textu“, a že i když Unie tvrdí, že diskuse o podstatné části a reprezentativnosti byly během jednání vedeny společně, nic to nemění na skutečnosti, že nedošlo k žádné dohodě o stanovení konkrétního podílu umožňujícího určit, co abstraktně představuje „podstatnou část“. Podle jeho názoru se články 4.1 a 5.4 antidumpingové dohody týkají odlišných aspektů antidumpingového řízení, jelikož první z nich vymezuje domácí výrobní odvětví pro účely zjištění újmy, zatímco druhý stanoví, nezávisle na tom, jak má být vymezeno domácí výrobní odvětví, minimální práh týkající se podpory žádosti o zahájení šetření⁷⁷.

138. I když odvolací orgán WTO vzal v úvahu roztržitost dotčeného trhu, nakonec v tomto sporu dospěl k závěru, že práh 27 % použitý Komisí „v důsledku použití výchozí hodnoty [25 %] nijak nesouvisející se správným výkladem výrazu ‚podstatná část‘“ je příliš nízký procentní podíl, aby představoval takovou část⁷⁸.

139. Z uvedené analýzy vyplývá, že je možný pouze jeden výklad pojmu „podstatná část“. Podle něj je třeba tento pojem chápat tak, že označuje část výroby ve Společenství, která je dostatečně významná, aby jistým způsobem představovala její relativně věrný obraz. Jinak řečeno, vazba mezi textem článku 4 odst. 1 a článku 9 odst. 4 základního nařízení, kterou Komise ostatně na jednání označila za „nešťastnou“, je v rozporu jak s duchem, tak s logikou a s cíli antidumpingové unijní právní úpravy, jak je vykládána z hlediska antidumpingové dohody, a je tedy třeba mít za to, že nemá žádný normativní význam.

72 — WT/DS241/R (bod 7.341).

73 — Tamtéž (bod 7.344).

74 — WT/DS397/AB/R (bod 411).

75 — Tamtéž (bod 412).

76 — Tamtéž (body 413 až 416).

77 — Tamtéž (body 417 až 418).

78 — Tamtéž (bod 425).

140. Pokud by bylo připuštěno, jak rozhodl Tribunál, že podstatná část se může rovnat pouze čtvrtině celkové výroby ve Společenství, znamenalo by to umožnit skutečné obcházení požadavků antidumpingové právní úpravy, jelikož by bylo možné přijmout opatření ve prospěch pouze menšiny výrobního odvětví Společenství, i kdyby tři čtvrtiny tohoto výrobního odvětví újmu neutrpěly.

141. Je však třeba uvést, že navrhovatelky prostřednictvím svého důvodu Tribunálu nevytýkají, že použil tento minimální práh 25 %. Vytýkají mu pouze, že neuplatnil kumulativně tento minimální práh a minimální práh 50 % stanovený v čl. 5 odst. 4 základní nařízení.

142. Jestliže však navrhovatelky vidí v odkazu na čl. 5 odst. 4 základního nařízení uvedeném v čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení bezpodmínečný požadavek kumulativního použití obou minimálních prahů uvedených v čl. 5 odst. 4 uvedeného nařízení pro určení reprezentativnosti podnětu, vychází to podle mého názoru z nesprávného výkladu čl. 4 odst. 1 téhož nařízení, který stanoví, že podstatná část musí být určena ve vztahu k „celkové výrobě ve Společenství“, a nikoliv k části domácí výroby, která se k podnětu vyjádřila.

143. Mám tedy za to, že druhý důvod kasačního opravného prostředku, kterým se napadenému rozsudku vytýká výlučně to, že neuplatnil kumulativně oba minimální prahy podle čl. 5 odst. 4 základního nařízení, není opodstatněný.

144. Kasační opravný prostředek lze tedy zamítnout, aniž je nezbytné dále zkoumat otázku, zda se unijní orgány dopustily zjevně nesprávného posouzení, když konstatovaly, že analýzu pokračování nebo opětovného vzniku újmy lze provést na základě údajů od jediného výrobce, který představuje 48 % celkové výroby ve Společenství.

145. Omezím se na poznámku, že za velmi specifické konfigurace dotčeného trhu, rozděleného mezi čtyři výrobce Společenství, kteří souběžně se svou výrobní činností v Unii provozují i dovozní činnost, podle mého názoru není v rozporu s logikou antidumpingové právní úpravy, že unijní orgány zohlednily újmu způsobenou tomu z výrobců, který z hlediska procentního podílu jeho prodejů vyráběl v Unii nejvíce a dovážel nejméně.

146. Z těchto důvodů mám za to, že druhý důvod kasačního opravného prostředku je třeba zamítnout.

V – Závěry

147. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl takto:

- 1) Kasační opravný prostředek se zamítá.
- 2) Společnostem Philips Lighting Poland SA a Philips Lighting BV se ukládá náhrada nákladů řízení.“